

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.20.699/2024/9.

A tanács tagjai: Dr. Döme Attila a tanács elnöke
Dr. Farkas Antónia előadó bíró
Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró
Dr. Madarász Anna bíró
Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. Budaházi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Budaházi János ügyvéd)

Az alperesek: I. rendű,
II. rendű és
III. rendű

A I-II. rendű alperesek képviselője: kamarai jogtanácsos

A per tárgya: kölcsönszerződés és zálogszerződés érvénytelenségének a megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 57.Pf.637.262/2023/8. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budai Központi Kerületi Bíróság 1.P.XI.20.449/2022/54. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a meg nem fizetett 1.023.286 (egymillió-huszonháromezer-kétszáznyolcvanhat) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és a III. rendű alperes házastársak. A III. rendű alperes mint adós és az I. rendű alperesi jogelőd mint hitelező között 2007. április 25-én ingatlanfedezet mellett nyújtott svájci frank alapú kölcsönszerződés jött létre. A kölcsönigénylés előterjesztésekor az I. rendű alperes átadta a III. rendű alperesnek az „Általános tájékoztató a S C F Zrt. ügyfelei részére” elnevezésű okiratot, amely az árfolyamkockázatról tájékoztatást tartalmazott. A felperes mint zálogkötelezett 2007. április 11-én „Adatlap dologi adós esetén ingatlanfedezet mellett nyújtott személyi kölcsönhöz” elnevezésű iratot írt alá. A közjegyző 2007. április 26-án közjegyzői okiratot készített, amely kölcsönszerződést és jelzálogszerződést foglalt magában. A közjegyzői okiratot a III. rendű alperes mint adós és zálogkötelezett, a felperes mint zálogkötelezett írta alá.

[2] Az I. rendű alperesi jogelőd a III. rendű alperes szerződésszegése miatt a kölcsönszerződést felmondta. A III. rendű alperessel és a felperessel szemben végrehajtási eljárások indultak.

[3] Az I. rendű alperes a hitelező általános jogutóda, aki a követelését 2020. január 16-án a II. rendű alperesre engedményezte.

[4] A III. rendű alperes mint felperes keresetet terjesztett elő a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása és jogkövetkezmények levonása iránt a jelen per I. és II. rendű alpereseivel szemben. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 18.P.86.413/2020/8. számú ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy jelen per III. rendű alperese az árfolyamkockázatról megfelelő tájékoztatást kapott. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság az 57.Pf.634.855/2020/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[5] A felperes többször módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. és III. rendű alperes között létrejött 2007. április 25-ei keltű kölcsönszerződés, valamint a felperes és az I. rendű alperes, továbbá a III. rendű alperes között létrejött 2007. április 26-ai keltű, O.-2142/2007. számú közjegyzői okiratba foglalt kölcsön- és jelzálogszerződés érvénytelen. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérte, hogy a bíróság gondoskodjon arról, hogy a fogyasztó végső soron abba a helyzetbe kerüljön, amelyben akkor lett volna, ha a tisztességtelennek ítélt feltétel soha nem létezett volna. Ennek körében kérte annak megállapítását, hogy a III. rendű alperes tartozása az I. rendű alperes felé 2011. március 18. napján 15.991.217 forint volt figyelemmel az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-472/20. számú ügyben hozott ítéletére. Kérte továbbá, hogy a bíróság állapítsa meg: a felperes 2011. március 18-án 15.991.217 forint erejéig felel a zálogjoggal terhelt ingatlanával az I. rendű alperes felé. Másodlagos kereseti kérelmében szintén a kölcsönszerződés és a jelzálogszerződés érvénytelenségének a megállapítását kérte, valamint az eredeti állapot helyreállítását annak figyelembevételével, hogy a III. rendű alperes tartozása az I. rendű alperes felé 2011. március 18-án 16.788.334 forint volt. A perbeli jelzálogszerződés érvénytelensége miatt kérte annak megállapítását is, hogy a felperes 2011. március 18-án 16.788.334 forint erejéig felel a zálogjoggal terhelt ingatlanával az I. rendű alperes felé. Mind az elsődleges mind a másodlagos kereseti kérelme teljesítésének a tűrésére kérte kötelezni a III. rendű alperest. A keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 205. § (3) bekezdését, 209. § (1) bekezdését, 209/A. § (2) bekezdését, valamint a 239. § (2) bekezdését, továbbá a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 203. § (1), (6) és (7) bekezdéseit jelölte meg. A kötelmi jogi érvénytelenségi jogkövetkezményének alkalmazása körében a régi Ptk. 237. § (2) bekezdésében, valamint a C-472/20. EUB ítéletben foglaltakra hivatkozott. Keresetének indokolása szerint a keresettel támadott szerződések azért érvénytelenek, mert ő zálogkötelezettként a pénzintézettől nem kapott tájékoztatást az

árfolyamkockázatról. Álláspontja szerint a járulékos szerződés érvénytelensége kihat az alapszerződésre.

[6] Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összecszerúségét is vitatta. Érdemi védekezésében arra hivatkozott, hogy a jelzálogszerződés mint járulékos szerződés osztja a kölcsönszerződés sorsát, azonban ez fordítva nem igaz. Hangsúlyozta, hogy az érvénytelen zálogszerződés nem érinti a kölcsönszerződés érvényességét. A zálogszerződés érvénytelenségét is vitatta, mivel álláspontja szerint a pénzügyintézetnek az adóst kell tájékoztatnia az árfolyamkockázatról és nem a zálogkötelezettet.

[7] A II. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összecszerúségét is vitatta. Mindenben csatlakozott az I. rendű alperes által előadottakhoz.

[8] A III. rendű alperes ellenkérelmében a keresetet teljes körűen elismerte, azt nem vitatta. Állította, hogy a perbeli kölcsönszerződés és jelzálogszerződés érvénytelen. Hivatkozása szerint a felesége, azaz a felperes nem kapott semmilyen tájékoztatást az árfolyamkockázatról.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 2007. április 26-ai keltű, O-2142/2007. számú közjegyzői okiratba foglalt jelzálogszerződés – a felperes vonatkozásában – érvénytelen. Ennek türéseire kötelezte az alpereseket. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[10] Az elsőfokú bíróság indokolásában az I. rendű alperes által előterjesztett alaki védekezés kapcsán megállapította, hogy a felperes követelése ítélt dolognak nem minősül, mert a jelen perben, illetve az előzményi perben nem áll fenn a félazonosság, de a ténybeli alap és az érvényesíteni kívánt jog sem volt azonos. Az előzményi perben hozott jogerős ítéletre figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a III. rendű alperes mint adós részére a kölcsönszerződés megkötésekor az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás megfelelt a régi Hpt.-nek és az EUB C-51/17. számú ítéletében előírtaknak. Ugyanakkor a perben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként igazoltnak találta, hogy a felperes mint zálogkötelezett a zálogszerződés megkötésekor tájékoztatást az árfolyamkockázatról sem szóban, sem írásban nem kapott. Rámutatott arra, hogy az „Adatlap dologi adós esetén” elnevezésű okiratot a felperes nem a pénzügyintézetben írta alá, azt pedig az I. rendű alperesi jogelőd sem állította, hogy az Általános tájékoztatót a felperesnek átadta volna. Utalt arra, hogy a kölcsönszerződés megkötésekor a felperes nem volt jelen, a közokiratba foglaláskor a pénzügyintézet tájékoztatást nem adott, továbbá a közokiratba foglalt kölcsönszerződés a 2007. április 25-i kölcsönszerződés 11. pontja szerinti tájékoztatást nem tartalmazta. Megállapította, hogy a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt a jelzálogszerződés sérti a régi Hpt. 203. §-át, ezért a zálogszerződés a felperes vonatkozásában érvénytelen. A Kúria Pfv.20.565/2018/8. számú határozata figyelembevételével megállapította, hogy a kölcsönszerződéssel egyidejűleg létrejött zálogszerződés vonatkozásában külön vizsgálni kell, kapott-e a zálogkötelezett megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatról, ennek hiányában a zálogszerződés érvénytelen.

[11] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a zálogszerződés mint járulékos szerződés érvénytelensége a kölcsönszerződés érvénytelenségét nem vonja maga után, azt nem érinti. Megítélése szerint a III. rendű alperes az árfolyamkockázatról megfelelő tájékoztatást kapott, az érvényes kölcsönszerződés alapján a pénzügyintézet a III. rendű alperessel mint adóssal szemben igényt érvényesíthet. Hangsúlyozta: a zálogszerződés érvénytelensége csak azt eredményezheti, hogy a felperessel mint zálogkötelezettel szemben az ingatlan 1/2-ed tulajdoni hányada vonatkozásában a perbeli kölcsönszerződés szerinti tartozás zálogtárgyból való kielégítése iránti igény nem érvényesíthető. Az elsőfokú bíróság arra hivatkozással, hogy a zálogszerződés érvénytelensége nem érinti a perbeli kölcsönszerződés érvényességét, nem

vizsgálta a felperesnek az érvénytelenség jogkövetkezményei levonása körében előterjesztett kereseti kérelmét.

[12] A felperes, valamint az I. és II. rendű alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a felperes valamennyi keresetét elutasította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[13] Az I. rendű alperes alaki védekezése kapcsán úgy foglalt állást, hogy az ítélt dolog szabályaira vonatkozó együttes feltételek a perbeli esetben nem állnak fenn. Rámutatott arra, hogy a jogerős ítélettel elbírált perben a jelen per III. rendű alperese terjesztett elő keresetet a jelen per I. és II. rendű alpereseivel szemben kölcsönszerződés érvénytelenségének a megállapítása iránt. Utalt arra, hogy a hivatkozott perben a felperes nem volt peres fél, ezért önmagában a félazonosság hiánya alaptalanná teszi az I. rendű alperes ítélt dologra való hivatkozását és az eljárás megszüntetésére irányuló kérelmét. Ugyanakkor hivatkozott arra, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. tv. 6. § első fordulata – amely szerint a bíróság határozata mindenkire kötelező – értelmében az I. és II. rendű alperes által hivatkozott jogerős ítélet megállapításai jelen bíróságot is kötötték, amelyre tekintettel a felperes kölcsönszerződés érvénytelensége megállapítására irányuló keresetét minden további érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

[14] A másodfokú bíróság vizsgálta a felperes keresetőségi jogát. Úgy ítélte meg, hogy a felperes perlési jogosultságát megalapozza egyrészt az, hogy a szerződéskötés időpontjában hatályos régi Ptk. 234. § (1) bekezdése értelmében a semmis szerződés érvénytelenségére bárki hivatkozhatott, ugyanakkor felperes perindítási jogosultsága a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.). 6:88. § (3) bekezdésében megkívánt jogi érdekelttség alapján is fennáll, hiszen a biztosítéki ingatlan tulajdonosaként és zálogkötelezettként az adós kölcsönszerződésben vállalt személyes kötelezettségének teljesítésért helytállni tartozik.

[15] Az ügy érdemét tekintve vizsgálta, hogy az I. rendű alperes jogelődjét mint jelzálogjogosultat a deviza alapú kölcsönszerződésből eredő követelés biztosítására zálogkötelezettséget vállaló felperes mint fogyasztó felé terhelte-e, és ha igen, milyen tartalmú tájékoztatási kötelezettség, illetve terhelte-e kifejezetten az árfolyamkockázatból eredő változásokra vonatkozó tájékoztatási kötelezettség.

[16] Rámutatott arra, hogy a régi Ptk. 251. § (3) bekezdése értelmében a zálogtárggyal való felelősség terjedelme ahhoz a követeléshez igazodik, amelynek biztosítására a zálogtárgy szolgál. Kifejtette: e szabály valójában a felelősségvállalás felső határát, legmagasabb mértékét határozza meg: mivel a zálogjog járulékos természetű, meghatározott pénzkövetelést biztosító mellékkötelezettség, ezért terjedelmében a biztosított követeléshez igazodik annyiban, hogy a zálogkötelezett által vállalt kötelezettség mértéke nem haladhatja meg a személyes kötelezettségvállalás mértékét, a biztosított követelés nagysága meghatározza a zálogjog maximális terjedelmét. Utalt arra, hogy a feleket a magánjogban alapvetően megillető szerződéses szabadság ugyanakkor nem zárta ki, hogy a felek (zálogjogosult és zálogkötelezett) megállapodása szerint a zálogjog a követelésnek csak egy részét biztosítsa.

[17] Megállapította, hogy a zálogjogosult a felperest mint zálogkötelezettet a szerződés II.1. pontjában tájékoztatta arról a (személyes) kötelezettségről, amit a zálogszerződés biztosít. E tájékoztatás tartalmazta, hogy az I. rendű alperesi jogelőd a III. rendű alperessel mint személyes adóssal kölcsönszerződést kötött, a kölcsön összege 22.000.000 forint, amely svájci frankban kerül nyilvántartásra. Megítélése szerint a zálogkötelezett ilyen módon értesült arról, hogy a személyes kötelezett értékállandósági kikötés figyelembevételével terheli fizetési kötelezettség, a személyes kötelezett tartozása a forintban folyósított összeg folyósításkor érvényes HUF/CHF árfolyamon svájci frankban meghatározott összege és kamata erejéig áll fenn. A szerződés II.4. és II.13. pontjai szerint tehát a zálogkötelezett nem a

szerződés II.1. pontjában közölt teljes tartozásért, hanem csak és kifejezetten 22.000.000 forint és annak járulékai erejéig vállalt helytállást dologi kötelezettként – függetlenül attól, az árfolyamváltozásból eredően a személyes kötelezett fizetési kötelezettsége esetlegesen ezen összeget meghaladó lesz. Utalt arra is, hogy a zálogszerződésben olyan kötelezettségvállalás nem szerepelt, amely szerint felperes a 22.000.000 forintot meghaladóan az értékállandósági kikötés alapján számított forint ellenértékéért is zálogkötelezettséget vállal. Rámutatott: arról, hogy az adóst ilyen személyes kötelezettség terheli, a felperes tájékoztatást kapott, mivel azonban az ebből eredő követelésért zálogkötelezettséget nem vállalt, így számára közömbös, hogy az értékállandósági kikötés miként befolyásolhatja a személyes kötelezettség mértékét, hiszen az e kikötéssel érintett árfolyamváltozás az ő helytállási kötelezettségét nem érinti: legfeljebb 22.000.000 forintért és az ahhoz illeszkedő járulékokért köteles helytállni. Megállapította, hogy mindezek alapján a felperest mint zálogkötelezettet az árfolyam változásának az adós esetleges fizetési kötelezettségeire, a tartozás tőkeösszegére és a fizetendő törlesztő részletekre gyakorolt hatásáról tájékoztatni külön nem kellett.

[18] Kifejtette, hogy a zálogszerződés alapján ugyanakkor sem hitelkeret rendelkezésre tartására, sem pénzösszeg rendelkezésre bocsátására, sem egyéb, a I.10.2. b)-e) pontjaiban ugyancsak pénzkölcsönnyújtásként taxált pénzügyi szolgáltatásra nem került sor, ezért a zálogszerződés sem tárgyát, sem célját tekintve nem volt „devizahitel nyújtására irányuló szerződés”. A pénzügyi intézményt a régi Hpt. 203. § (6) bekezdése alapján nem terhelte ezért a (7) bekezdés a) pontja szerinti tájékoztatási kötelezettség az árfolyamváltozásból eredő kockázatokra vonatkozóan a zálogkötelezett felé.

[19] A másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy a felperes és az I. rendű alperes jogelődje által kötött jelzálogszerződés a felperesnek nyújtott árfolyamkockázati tájékoztató hiánya miatt nem érvénytelen, a jelzálogszerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelem alaptalan.

[20] Utalt arra is, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.P.86.413/2020/8. számú, a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 57.Pf.634.855/2020/8. számú ítélete folytán jogerőre emelkedett ítéletével az I. rendű alperesi jogelőd és a III. rendű alperes által megkötött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasította, megállapította, hogy a pénzintézet a III. rendű alperes mint fogyasztó részére a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése szerint az árfolyamkockázatról megfelelő tájékoztatást nyújtott, a kölcsönszerződés érvényes. Megítélése szerint ezek a megállapítások a jelen perben eljáró bíróságot is kötik.

[21] Nem értett egyet azzal sem, hogy az I. rendű alperes mint zálogjogosult és a III. rendű alperes mint zálogkötelezett által megkötött jelzálogszerződés érvénytelen. Kifejtette: a közjegyzői okirat II. pontja, a jelzálogjog alapításáról szóló szerződés – anélkül, hogy a feleket (ismét) külön is nevesítené – jelzálogjogosultról és zálogkötelezettekről, illetve szerződő felekről szól. A jelzálogszerződés alapján a zálogkötelezettek – a felperes és III. rendű alperes – ugyanazt a kötelezettséget vállalták az okirat II.4. pontjában foglaltak szerint, a személyes kötelezett tartozását dologi adósként mindketten 22.000.000 forint és járulékai erejéig kívánták biztosítani. A szerződés II.13. pontja értelmében mindketten e tartalommal kérték a jelzálogjog ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzését is. Az ingatlan tulajdoni lapján III/4. alatt a jelzálogjog e tartalommal került bejegyzésre, az ingatlant összesen 22.000.000 forint és járulékai erejéig terheli a jelzálogjog. Hangsúlyozta: a jelzálogjogot alapító szerződés vonatkozásában ezért az árfolyamkockázati tájékoztatás kérdése nem merül fel, annak hiánya a jelzálogszerződés érvénytelenségét nem eredményezheti. Az, hogy a III. rendű alperes személyes adósként és zálogkötelezettként eltérő kötelezettséget vállalt, nem tilalmazott, amint hogy jelen per mikénti eldőlése szempontjából az is közömbös volt, hogy felperes a Családjogi törvény alapján miként felel.

[22] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szól 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és felperes valamennyi keresetét elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[23] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen kérte, hogy a Kúria a keresete szerint állapítsa meg, hogy a P Finance Zrt. I. rendű alperes jogelődje és D A III. rendű alperesek között létrejött 2007. április 25-én kelt 7000052761 számú kölcsönszerződés, valamint K E felperes és a S C F Pénzügyi Vállalkozás Zrt. I. rendű alperes jogelődje és D A III. rendű alperesek között létrejött 2007. április 26-án kelt O.-2142/2007. számú Közjegyzői Okirat és az ebbe foglalt jelzálogszerződés teljes egészében érvénytelen. Kérte annak megállapítását, hogy a III. rendű alperes tartozása az I. rendű alperes felé 2011. március 18-án 15.991.217 forint, amely összeget és annak kamatát III. rendű alperes a Ptk. 6:48. § (1) bekezdés alapján a jogerős határozathozataltól kezdődően fizet meg. Kérte annak megállapítását is, hogy a felperes 2011. március 18-án 15.991.217 forint erejéig tartozik felelni a zálogjoggal terhelt ingatlanával az I. rendű alperes felé. A II. rendű és III. rendű alperest mindezek türéseire kérte kötelezni.

[24] Másodlagos kereseti kérelmében a felperes annak megállapítását kérte, hogy a P Zrt. I. rendű alperes jogelődje és D A III. rendű alperesek között létrejött 2007. április 25-én kelt 7000052761 számú kölcsönszerződés, valamint K E felperes és a S C F P Vállalkozás Zrt. I. rendű alperes jogelődje és D A III. rendű alperesek között létrejött 2007. április 26-án kelt O.-2142/2007. számú Közjegyzői Okirat érvénytelen. Kérte az eredeti állapot helyreállítását oly módon, hogy a III. rendű alperes tartozása az I. rendű alperes felé 2011. március 18-án 16.788.334 forint, amely összeget és annak kamatát a III. rendű alperes a Ptk. 6:48. § (1) bekezdés alapján a jogerős határozathozataltól kezdődően fizet meg. Kérte annak megállapítását, hogy K E felperes és a P F Zrt. I. rendű alperes jogelődje és D A III. alperesek között 2007. április 26. napján kelt O.-2142/2007. számú Közjegyzői Okiratban foglalt – perbeli – jelzálogszerződés érvénytelen. Kérte annak megállapítását is, hogy a felperes 2011. március 18-án 16.788.334 forint erejéig tartozik felelni a zálogjoggal terhelt ingatlanával az I. rendű alperes felé. A II. rendű és III. rendű alperest mindezek türéseire kérte kötelezni.

[25] Megsértett jogszabályhelyként a Pp. 369. § (3) és (4) bekezdését jelölte meg.

[26] Állította, hogy a perbeli kölcsönszerződés és a közjegyzői okirat teljes egészében semmis. Hivatkozott arra, hogy a peres felek a szerződést a pénzügyi tájékoztatási kötelezettség elmulasztása mellett kötötték meg, ezért az a Ptk. 200. § (2) bekezdése értelmében semmis. Kifejtette, hogy az érvénytelen jelzálogszerződés osztja a kölcsönszerződés sorsát, ezért a kölcsönszerződés érvénytelenségét is meg kell állapítani.

[27] Utalt arra, hogy az I. rendű alperes és ügyintézője nem magyarázta el a kölcsönszerződést a jelzálogszerződést és a kapcsolódó okiratokat, így a felperes nem volt abban a helyzetben, hogy felmérhesse a kölcsönszerződésből a teljes futamidőre rá háruló terheket, kockázatokat. Erre tekintettel a tájékoztatási kötelezettség elmaradása miatt a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése, valamint a Ptk. 205. § (3) bekezdése alapján semmis a szerződés. Előadta, hogy az I. rendű alperes ügyintézője nem tájékoztatta felperest az árfolyamkockázat körében, ezért a felperest csak a szerződéskötéskor kapott tájékoztatás szerinti árfolyam emelkedés terhelheti. Előadta, hogy az árfolyamkockázat felperesre történő áthárítása, illetve az arról való külön tájékoztatás hiánya megvalósítja a Ptk. 209. §-ában foglalt tisztességtelenség kritériumát és a 209/A. § (2) bekezdésében foglalt semmisséget.

[28] A Pp. 369. § (3) és (4) bekezdésének megsértését azzal indokolta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének, illetve eljárásának az anyagi pervezetéssel összefüggő

részét csak az anyagi jogi felülbírálat részeként vizsgálhatja és minősítheti úgy, hogy egyúttal köteles elvégezni a saját anyagi jogi álláspontja szerint helyes anyagi pervezetést és az ezzel összefüggő intézkedéseket megtenni. Hivatkozott arra, hogy a bíróságok téves következtetésre jutottak, amikor úgy foglaltak állást, hogy a perbeli esetben a kölcsönszerződés és közjegyzői okirat teljes egészében nem semmis. Határozott álláspontja szerint az árfolyamkockázatot felperesre telepítő szerződéses rendelkezés tisztességtelen, amely a szerződés érvénytelenségét eredményezi.

[29] Az I. rendű alperes írásbeli ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[30] A II. rendű alperes írásbeli felülvizsgálati ellenkérelmében – tartalma szerint – a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[31] A III. rendű alperes a felülvizsgálati eljárásban érdemi nyilatkozatot nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[32] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

[33] A Pp. 423. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a felülvizsgálati kérelem (és ha van ilyen a csatlakozó felülvizsgálati kérelem) keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések, illetve kúriai közzétett határozattól jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja felül a jogerős ítéletet. Ahogy a Kúria az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozat alapján a Pp. hatálya alá tartozó ügyekben is alkalmazandó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. pontjában és annak indokolásában adott jogértelmezés alapján a Pp. 413. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő, kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja (Kúria Pfv.I.22.488/2016 – BH2018. 53.). Ezen együttes feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha felülvizsgálati kérelmében egyrészt konkrétan megjelöli a megsértett jogszabályhelyet, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell ezekkel a tartalmi követelményekkel [PK vélemény 6. pont, Kúria Gfv.VII.30.577/2016/6. – BH2017.196.]. A hiányos hivatkozásokat a Kúria érdemben nem bírálja el (Kúria Gfv.30.215/2022/14.). Az e követelményeknek meg nem felelő hivatkozások nem tesznek eleget a felülvizsgálati kérelemmel szemben támasztott elvárásoknak.

[34] A Kúria előjáróban rögzíti, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelmét kizárólag eljárásjogi jogszabálysértésre hivatkozással terjesztette elő. A Pp. 424. § (1) bekezdése értelmében felülvizsgálati kérelmet csak az olyan eljárásjogi szabálysértés alapozza meg, ami az ügy érdemi elbírálására kihatott. A felperes által megjelölt eljárásjogi szabálysértést ennek figyelembevételével kellett vizsgálni. A felperes azonban az általa megjelölt eljárásjogi jogszabálysértéshez adekvát jogi érvelést nem fűzött.

[35] A felperes felülvizsgálati kérelmében ugyanis megsértett jogszabályhelyként kizárólag a Pp. 369. § (3) és (4) bekezdését jelölte meg, amely a másodfokú anyagi felülbírálati jogköréről szól. A felperes ehhez azt az indokolást fűzte, hogy a bíróságok téves következtetésre jutottak, amikor úgy foglaltak állást, hogy a perbeli esetben a kölcsönszerződés és közjegyzői okirat teljes egészében nem semmis. A Kúria azonban e megállapítással összefüggésben a Pp. 369. § (3) és (4) bekezdésének a sérelmét érdemben nem tudta vizsgálni, mivel ez a felperes részéről csak egy anyagi jogi jellegű állítás volt

annak levezetése nélkül, hogy ebből az állításból – amelynek anyagi jogi alaposságát a megfelelő anyagi jogszabályhelyek megsértettként való megjelölésének hiányában amúgy sem vizsgálhatta a Kúria – milyen logikai úton vonható le következtetés a megjelölt eljárási jogszabályhelyek megsértésére. A felperes felülvizsgálati kérelme ugyanakkor megsértett anyagi jogszabályhelyet egyáltalán nem tartalmaz, nem derül ki, hogy az általa állított szerződések semmissége mely anyagi jogszabályok megsértésén keresztül valósultak meg. Mindezek alapján érdemi felülbírálatra a Kúriának nem volt lehetősége.

[36] Mivel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben írt jogszabályt nem sértette meg, azt a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[37] Pernityertessége folytán a felülvizsgálati eljárásban az alperes képviselőjével felmerült költségről a Kúria a Pp. 364. §-a és 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 82. § (1), 83. § (1) bekezdése, továbbá a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján határozott azzal, hogy a jogtanácsosi munkadíjat a kifejtett tevékenységgel arányos mértékre a 3. § (6) bekezdésére figyelemmel mérsékelte.

[38] Az I. és III. rendű alpereseknek a felülvizsgálati eljárásban ismert költségük nem merült fel, ezért erről a Kúriának nem kellett határoznia.

[39] A felperes személyes költségmentességére tekintettel a meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illeték a Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja alapján az állam terhén marad.

[40] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[41] Pp. 369. § (3) és (4) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[42] A fél által megjelölt eljárási jogszabálysértés adekvát indokolás hiányában nem vizsgálható.

Budapest, 2025. március 12.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró Dr. Madarász Anna s.k. bíró Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő